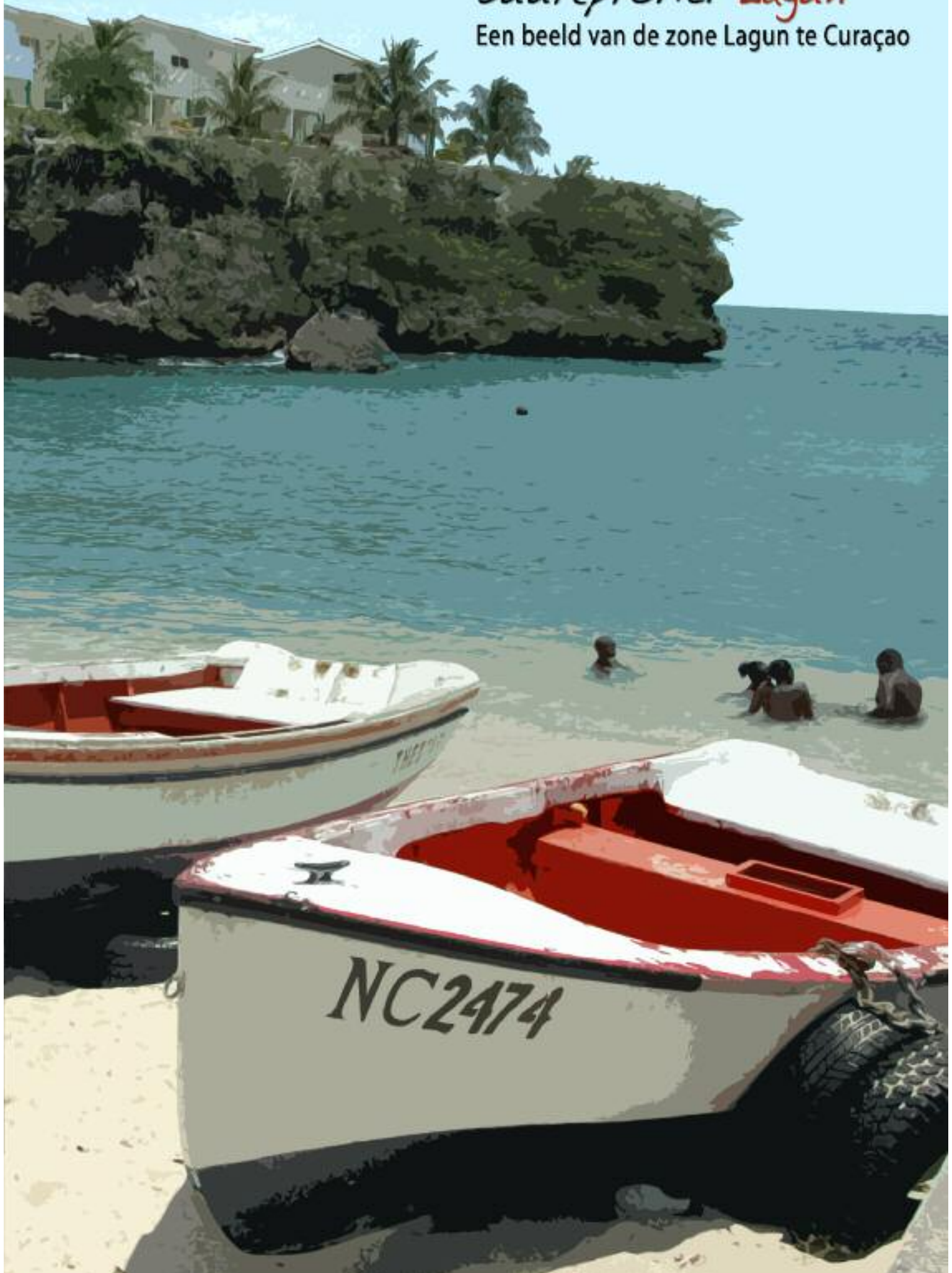

Buurtprofiel **Lagun**

Een beeld van de zone Lagun te Curaçao

Buurtprofiel Lagun

Zone 2

Anno 2011

Een beeld van de zone Lagun te Curaçao

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**

Voorwoord:

Het buurtprofiel Lagun heeft tot doel inzicht te bieden in het ontstaan van de wijk Lagun, de huidige situatie en de ontwikkelingen in de Zone Lagun. Met de realisatie van dit buurtprofiel wil het Ministerie Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn zijn bijdrage leveren aan een geïntegreerde wijkaanpak voor Curaçao. Dit door kennis over de wijken te genereren en te ontsluiten en deze op een zodanige wijze te presenteren dat betrokkenen in de wijk de daadwerkelijke behoefte van de wijk kennen en op basis hiervan gerichte acties kunnen ondernemen m.b.t. wijkverbetering, wijkontwikkeling en wijkbehoud. De buurtprofielen hebben als ondertitel meegekregen:

Si mi sa mi pasado i mi presente mi por skohe mi futuro!

Door het verleden te kennen en het heden in kaart te brengen kunnen we onze toekomst gericht bepalen.

Wij hopen dat een ieder die geïnteresseerd is in deze zone baat zal hebben bij dit buurtprofiel.

Inhoudsopgave:

Inleiding

1. **Geografische positionering**
2. **Historische ontwikkeling**
3. **Demografische kenmerken**
 - 3.1. Aantal inwoners
 - 3.2. Leeftijdsopbouw
 - 3.3. Man-vrouw verdeling
 - 3.4. Land van oorsprong bewoners
 - 3.5. Religie
4. **Sociaal economische kenmerken**
 - 4.1. Samenstelling huishoudens
 - 4.2. Inkomensverdeling
 - 4.3. Opleidingsniveau
 - 4.4. Arbeidsparticipatie
 - 4.5. Tienermoederschap
5. **Sociale participatie**
 - 5.1. Onderwijs
 - 5.2. Sport
 - 5.3. Vrije tijdsbesteding
 - 5.4. Uitgaansleven
 - 5.5. Vrijwilligerswerk
6. **Leefbaarheid**
 - 6.1. Leefklimaat
 - 6.2. Sociaal kapitaal
 - 6.3. Huisvesting
 - 6.4. Infrastructuur
 - 6.5. Transport
 - 6.6. Veiligheid
 - 6.7. Gezondheid
7. **Sociale kaart**
 - 7.1. Voorzieningen/Faciliteiten

-
8. **Wijkontwikkeling**
- 8.1. Stand van zaken
 - 8.2. Wensen en Behoeften
 - 8.3. Profiel Zone Lagun

Inleiding:

Het buurtprofiel is een initiatief van het voormalig overheidsdienst Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor. Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de noodzaak gebleken om een totaalbeeld van de wijk vast te leggen in een wijk- c.q. buurtprofiel. In een dergelijk buurtprofiel worden de objectieve en subjectieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Het gaat er dan met name om, te kijken naar bepaalde opvallende ontwikkelingen in de wijken en het verhaal dat hierachter steekt, verteld door de mensen zelf.

Het buurtprofiel biedt ook andere voordelen; een optimaal inzicht in de wijkstructuur draagt immers bij tot gerichte actie en uiteindelijk tot een daling van de armoede in de wijken. Het gaat hierbij om het vaststellen van de werkelijke behoefte in de wijk. Het project beoogt dan ook om samen met de wijk op basis van een brede bevraging de behoeften en problemen in kaart te brengen en gezamenlijk oplossingen te formuleren. Hier kunnen dan naast de sterke en zwakke punten duidelijke doelstellingen uit voortkomen die dienen als een substantiële bijdrage aan wijkgerichte integrale aanpak.

Om te komen tot een buurtprofiel van Lagun is gestart met onderzoek middels een ongestructureerde vragenlijst en is gesproken met een selectief aantal bewoners van de wijk en de wijkbemiddelaar van Lagun. De wijk is tijdens de “desk research” fase verder via literatuuronderzoek beschreven. Hierbij is gebruik gemaakt van de informatie uit de armoede onderzoeken van Reda Sosial, onderzoeken van CBS Centraal Bureau voor de Statistiek) waaronder de census en meerdere andere beschikbare literatuur. Waar nodig zijn deze gegevens aangevuld met gegevens van de wijkbemiddelaars.

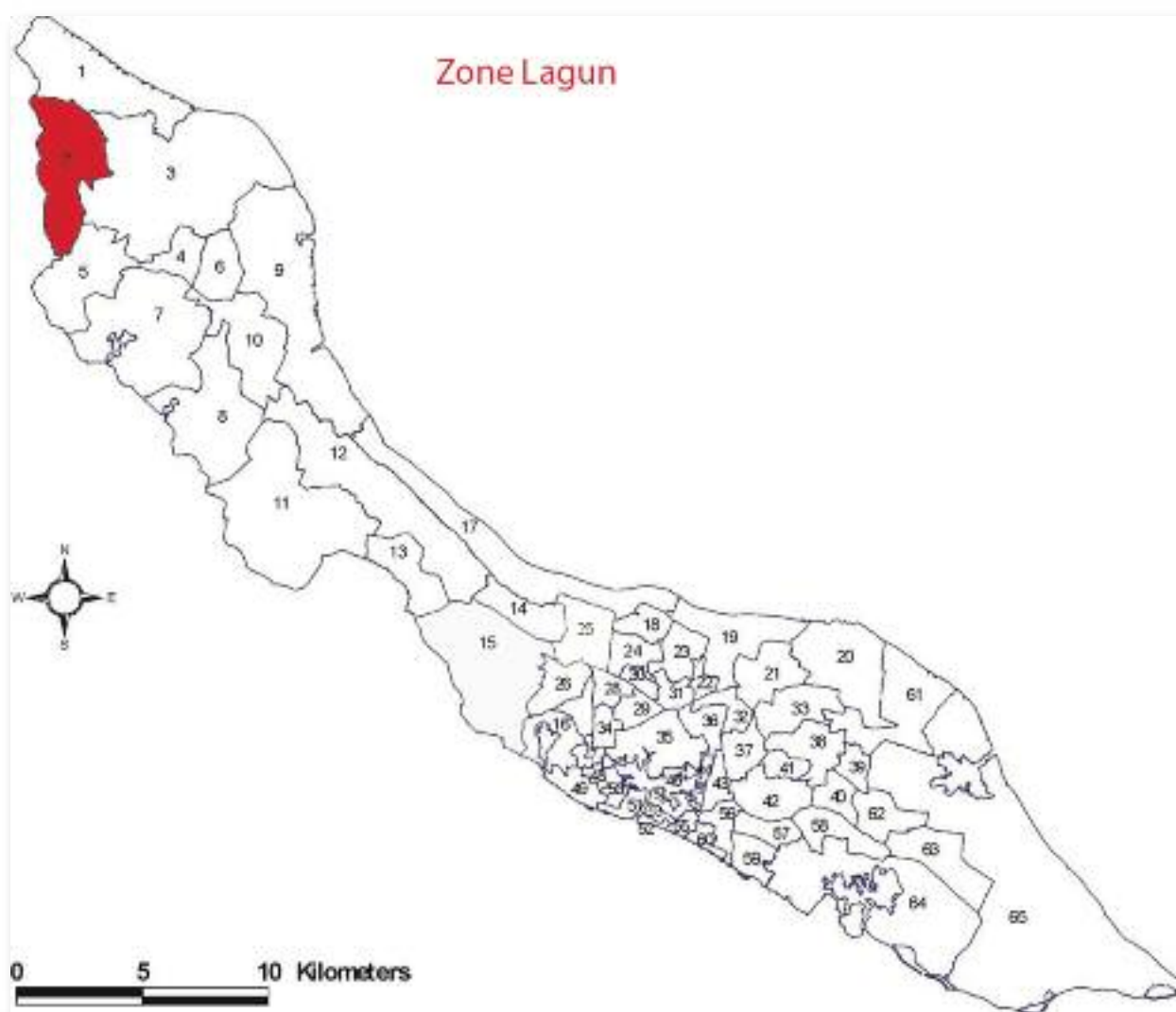
Lagunbaai en omgeving

1. Geografische positionering van de zone Lagun

Buurt: Lagun

Zonegebied: 02

Code: 15001

Deze Zone omvat de **wijk Lagun** en de **Plantage Knip** (Kenepa).

2. Historie van de Zone Lagun

Lagun is gelegen op een afstand van ongeveer 30 km ten westen van Willemstad. De naam 'Lagun' duidt naar alle waarschijnlijk op een achter struiken en bomen verscholen lagune die op ruim 500m afstand ten oosten van het dorpje ligt. Het is via de baai van Sta. Cruz verbonden met de zee.

Inham lagune bij Lagun

Informanten schrijven de benaming "Knip" toe aan het Nederlandse woord 'knip'. Dit woord werd in het Oudnederlands gebruikt voor de aanduiding van een dikke portemonnee; dus dat iemand rijk was. Het feit dat Plantage Knip in vroegere tijden één van de grootste en best producerende plantages schijnt te zijn geweest, heeft schijnbaar de indruk gewekt dat de eigenaar een rijkaard was. Een meer realistische verklaring is dat het gebied waar de plantage ligt uit de zogeheten 'knipformatie' bestaat, een uit microscopische zeediertjes ontstaan gesteente.

Exacte jaartallen over het ontstaan van plantage Knip zijn er niet. W.E. Renkema en D. Huijgers spreken hierbij van het einde van de 17de eeuw. Ozinga heeft het over: "De plantage is waarschijnlijk rond 1693 uitgegeven". Informanten die momenteel direct te maken hebben met de dagelijkse leiding van de activiteiten in het landhuis, noemen 1693 als stichtingsjaar van de plantage en 1696 als bouwjaar van het landhuis. De producten die op deze plantage werden geproduceerd waren o.a.: geitenvellen, wol, bonen, indigo, maïs, dividivipeulen en aloë.

In de jaren 50/60 kwam het landhuis in handen van de Overheid, die het in 1985 aan de Monumentenzorg overdroeg voor restauratie. In het landhuis dat momenteel in beheer is van de overheidsinstituut Kas di Kultura, is de 'Museo Tula' gevestigd. In dit museum is informatie te verkrijgen over de slavenopstand van 1795 en attributen uit de culturele erfenis van het Curacaose volk te bezichtigen.

Noemenswaardig hierbij is de historie van Landhuis Knip. Dit landhuis heeft namelijk een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van Curaçao. Hier begon namelijk de grote slavenopstand van 1795 onder leiding van de slavenleider Tula tegen de koloniale overheersers; een rechtvaardige strijd gebaseerd op de rechten van de mens en de menselijke waardigheid. Hoewel de vrijheidstrijders, na meerdere confrontaties het moesten afleggen tegen de koloniale overmacht, wordt hun strijd tot op heden als één van de belangrijkste mijlpalen in het emancipatieproces van het Curaçaose volk beschouwd.

Het ontstaan van Lagun

Het dorpje Lagun ontstond rond het midden van de 19de eeuw, gesticht door ‘vrije lieden’, in het bijzonder ex-slaven die zich vrij hadden gekocht. In zijn werk getiteld “Wijkontwikkeling op Curaçao”, merkt drs. Lionel Janga het volgende hierover op: “Het betrof hier woongemeenschappen van gelijk stemde vrije lieden, voornamelijk boeren en vissers zonder een duidelijk afgebakend dorpsareaal en dorpscentrum”.

Na de afschaffing van de slavernij in 1863 heeft zich een grotere groep ex-slaven in Lagun gevestigd. Zij waren afkomstig van de nabij gelegen grote plantages Knip en Santa Cruz. Een groot aantal ex-slaven bleef op Knip wonen, waar zij in dienst traden van hun voormalige meester.

Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat dicht bij Knip (op de korte weg van Westpunt naar Knip) met name bij de knoek van Raymundo Magdalena, ooit een grote Indiaanse Reservaat is geweest. De benaming Seru Kurayuri, een indiaans klinkend woord, duidt hierop. Tevens hebben wij in Kenepa respondenten gesproken die nog duidelijke indiaanse trekken tonen.

In de eerste helft van de vorige eeuw, heeft zich verder een uiterst kleine groep lieden uit andere delen van Curaçao in de wijk Lagun gevestigd. Het waren in het bijzonder personen die het vissersambt beoefenden. Volgens informanten heeft de wijk Kenepa echter wiening inmenging van buiten gekend in de loop der jaren.

Landhuis Knip vanuit Noordoosten

Middel van Bestaan

De bewoners van Lagun leefden in de eerste decennia van de vorige eeuw nog voornamelijk van de landbouw, veeteelt en visserij. Andere vormen van levensonderhoud op kleinere schaal waren o.a. het plukken van dividivipeulen, het snijden van aloë, branden van houtskool alsook huisnijverheid, zoals het vlechten van hoeden en manden. Vanwege haar afgelegen en vrij geïsoleerde ligging vormde Lagun, evenals de nabij gelegen Westpunt, in hoge mate een 'self-sufficient' samenleving gebaseerd op een ambachtelijke economie

Arbeidsmigratie

De komst van de fosfaatindustrie, de olie-industrie en nevenindustrieën en de intensivering van de handel, bracht in dit middel van bestaan en isolatie echter langzaam maar zeker de nodige verandering. De democratisering van het onderwijs die rond de helft van de vorige eeuw definitief opgang kwam, heeft ook hiertoe bijgedragen. Dit opende namelijk nieuwe mogelijkheden voor de nieuwe generaties op de arbeidsmarkt. Landbouw en veeteelt raakten in verval en worden tegenwoordig meer als hobby beoefend. De visserij wordt echter tot in zekere mate nog steeds als vak beoefend in Lagun.

De grote rol van de Kerk en de invloed hiervan op het sociaal-culturele leven

Evenals in de meeste dorpen van Bándabou heeft de Katholieke Kerk een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkelingsgeschiedenis van Lagun. Dit zowel op het gebied van het onderwijs als op sociaal-cultureel terrein. Naast haar religieuze taak fungeerde de kerk namelijk ook als een soort trefcentrum voor de mensen, terwijl het contact met Willemstad meestal via de religieuze leiders liep. Er was een tijd dat mededelingen van Overheidszijde en andere belangrijke informatie, tijdens de mis werden voorgelezen. Na de kerk op de zondagen, bleven veel gelovigen napraten en van gedachten wisselen, terwijl zij elkaar de laatste nieuwtjes vertelden.

De religieuze tradities behoorden tot het belangrijkste gebeuren van sociaal-culturele aard in de samenleving. De hoogtepunten waren Kerst, Pasen en de Eerste Heilige Communie. Het grote probleem voor de mensen van Lagun was, dat zij op de Kerk in Westpunt aangewezen waren. Hierdoor waren zij ruim 2 uur onderweg. Eén uur heen en één uur terug volgens het verhaal van ondervraagden. Dit was ook het lot van de kinderen die in Westpunt naar school moesten.

Onderwijs

Reeds in 1844 werd op initiatief van Mgr. Nieuwindt een (eerste) onderwijzer gestationeerd op Westpunt, die zich echter vooral op godsdienstondericht richtte. In 1865 bouwde de koloniale Overheid op constante aandringen van Mgr. Kistenmaker, de eerste (zuster)school op Westpunt. Deze school moest de vele in 1863 vrijgekomen slavenkinderen opvangen. De zusters gaven les in Godsdienst, lezen en schrijven. In 1899 werd het oude kerkgebouw omgebouwd tot school. Later zou hierin de Sint Petruschool

worden gehuisvest.

De definitieve democratisering van het onderwijs, waarbij de Curaçaose staatsman/humanist Mr. Dr. Moises Frumencio Da Costa Gomez een determinerende rol speelde, opende menige deuren voor de volgende generaties.

Communicatie en Transport

Vroeger was de hoorn het communicatiemiddel bij uitstek in de buitendistricten, ook in zone Lagun. Oudere respondenten praten met lichte trots en heimwee naar de 'good old times' hierover. Het contact met de stad en verder gelegen gebieden ging via de Kerk. De komst van de radio in de jaren '50 van de vorige eeuw met daarna de telefoon en weer later ook de televisie, bracht hierin uiteraard een radicale omwenteling.

Het transport is sinds oudsher een gecompliceerde realiteit geweest voor geheel Bándabou. In vroegere tijden bijvoorbeeld werd de 35 km lange afstand naar Willemstad te voet of op de ezel afgelegd. In de jaren '40 kwamen de eerste houten bussen. Dit was uiteraard een enorme vooruitgang. De komst van elektriciteit en waterleiding tegen het einde van de jaren '60, betekende een grote stap in het ontwikkelingsproces van Lagun en Kenepa. Begin jaren '60 kwamen de twee eerste familieauto's in Lagun. Volgens oudere respondenten waren die van mensen die bij de Shell werkten.

3. Demografische kenmerken

3.1. Aantal inwoners

De Zone Lagun heeft een oppervlakte van 11,65 vierkante kilometer. Uit de CBS-volkstelling van 2001 blijkt dat Lagun tot de vier minst bevolkte Zones behoort met een totaal van 277 inwoners. Dit is een daling van 162 mensen in vergelijking tot de telling van 1992 die een totaal van 439 aangeeft, hetgeen een dalingpercentage van 36,9% vertegenwoordigt. Dit percentage betekent ruim 1/3 deel van de bevolking en ligt circa viermaal hoger dan dat van Curaçao, dat in dezelfde periode een daling van 9,3% toonde. De redenen hiervoor dienen gezocht te worden in de noodzaak om dichterbij de werkplek te wonen, transportcomplicaties, het trouwen met mensen elders op het eiland, doch vooral ook de exodus naar Nederland in de jaren negentig. Volgens plaatselijke informanten is dit het gevolg van het feit dat velen het sociaal-economisch niet meer zagen zitten in Lagun/Knip.

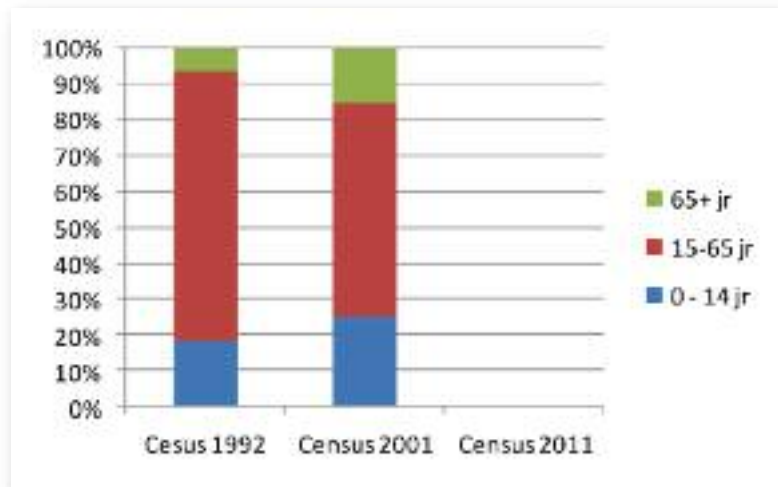
Lagun was in 2001 één van de dunst bevolkte Zones van Curaçao, namelijk slechts 24 bewoners per km² ten opzichte van 302 voor geheel Curaçao. Dit komt mede door het feit dat de gebieden buiten de wijk Lagun, met name het gebied tussen Lagun en Kenepa dat in particuliere handen is, in het geheel niet is bevolkt. Kenepa is in termen van grootte meer een gehucht te noemen, waar momenteel slecht zo'n 30 tot 35 huizen staan. Uiteraard is eerder aangehaalde exodus van grote invloed geweest.

Ter completering de opmerking dat de wijk Knip uit twee delen bestaat, gescheiden door de weg die van Lagun naar Westpunt loopt. Het op een heuveltje gelegen gedeelte ten noordoosten van de weg, heet Ser'i Kurayuri. Het in een dal gelegen gedeelte ten zuidwesten van de weg heet Playa'bou. Overigens heten de baaien Kleine Knip en Grote Knip in de volksmond respectievelijk Playa'riba en Playa'bou.

3.2. Leeftijdsopbouw

Curaçao kent al enkele jaren een proces waarbij het aandeel personen jonger dan 15 jaar aan het afnemen is ("ontgroening") en daartegenover een proces waarbij het aandeel van personen van 65 jaar en ouder aan het toenemen is ("vergrijzing"). Volgens de CBS-censussen van 1992 en 2001, geldt dit echter niet helemaal voor de zone Lagun. In de periode tussen 1992 en 2001 bijvoorbeeld is een toename van 7% bij de leeftijdsgroep van 0 t/m 14 te zien. Gedurende dezelfde periode noteerde Lagun een toename van 9% voor wat betreft de leeftijd van 65 jaar en ouder.

Leeftijdsverdeling in Lagun

Leeftijdsverdeling zone Lagun in vergelijking tot Curaçao

		Census	Census
		1992	2001
0 – 14 jr	Lagun	18,0%	25,0%
	Curaçao	25,9%	23,6%
15 – 65 jr	Lagun	76,0%	60,0%
	Curaçao	66,0%	65,6%
65 + jr	Lagun	6,0%	15,0%
	Curaçao	8,1%	10,8%

3.3. Man-vrouw verdeling

Het is een bekend feit dat Curaçao als totaliteit sinds jaren een duidelijk vrouwenoverschot kent.. In 2001 was de sexratio voor Curaçao 116 (100 mannen tegenover 116 vrouwen). Dit fenomeen schijnt zich meer en meer te manifesteren in de meeste zones en wijken. Voor wat betreft de resultaten van de CBS-Census 2001, geldt dit in hoge mate voor Lagun. Census 2001 geeft namelijk een sexratio van 120 voor Lagun, hetgeen een verhouding inhoudt van 120 vrouwen ten opzichte van 100 mannen. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat vooral mannen aan de exodus naar Nederland hebben deelgenomen.

3.4. Land van oorsprong

Volgens Census 2001 is Lagun één van de zones met het hoogste percentage autochtonen (op Curaçao geboren), met name 97,8%. Het gemiddelde voor Curaçao was in datzelfde jaar 84,2%. Ondertussen heeft zich een heel klein aantal Chinezen, Dominicanen, Europeanen en mensen elders van Curaçao, in de wijk gevestigd. Dit heeft o.a. te maken met

de toch wel intensieve nieuwbouwactiviteiten zoals resorts, duikscholen, vakantiehuizen e.d. Van de andere kant geven respondenten aan dat sinds heugenis niemand uit het buitenland in Knip is komen wonen. Een en ander impliceert dat de zone Lagun een zeer laag percentage allochtonen (in het buitenland geboren) kent, namelijk 2,2%.

Het aantal van de overgebleven personen met vertrekplannen, na de exodus van de jaren '90, lag in 2001 ook op 2,2%. Vergeleken met het gemiddelde van Curaçao (6,2%) is deze laag te noemen.

Bevolkingssamenstelling naar geboorteplaats

3.5. Religie

Een totaal van 83% procent van de bevolking van de zone Lagun was in 2001 katholiek. Dit percentage ligt niet veel hoger dan het gemiddelde voor Curaçao (80,1%), doch 10% onder dat van Westpunt, met name 93% in 2001. Misschien is dit te wijten aan het feit dat in tegenstelling tot Westpunt, geen Zusters actief zijn geweest op onderwijs en sociaal-cultureel gebied in Lagun. Bovendien kreeg Lagun pas in 1962 een eigen kerk. Dit kerkje dat de naam San Juan kreeg, is gebouwd op initiatief van pastoor Wolters, die van 1960 tot 1965 in Westpunt gestationeerd was.

Een totaal van 1,8% gaf zich op als onkerkelijk. Het resterende 15,2 procent behoort tot verschillende andere godsdiensten zoals: Adventisten, Jehova Getuigen en de Evangelische Gemeente.

In het algemeen kan gesteld worden, dat Lagun een religieuze gemeenschap vormt. Een groot deel van de respondenten verklaart met regelmaat naar de kerk te gaan, terwijl een kleiner gedeelte aangeeft dit occasioneel te doen.

*San Juan Evangelista
Kerk te Lagun*

4. Sociaal economische kenmerken

4.1 Samenstelling huishoudens

Het fenomeen van éénpersoonshuishoudens (alleenstaanden) op Curaçao lijkt groeiend te zijn. De CBS-volkstellingen van 1992 en 2001 geven respectievelijk 15,7% en 20,7% te zien. Een en ander impliceert een stijging van 5%. Voor 12 door de Buurtmonitor van 2007 bestudeerde wijken gold een totaal van 23,3%. Een verdere stijging dus.

In de zone Lagun heeft dit proces zich ook gemanifesteerd met een groei van 4,9% in de periode van 1992 (18,1%) en 2001 (23%). Deze toename van 4,9% is vrijwel gelijk aan de 5% stijging voor geheel Curaçao.

Het relatief hoge percentage éénoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd is ook groeiende en staat momenteel op 39,1%. Dit is net beneden het landelijke gemiddelde van 39,6% in 2001. Voor wat betreft het verschijnsel éénoudergezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar, menen wijkvertegenwoordigers dat dit te verwaarlozen is in de zone Lagun. De CBS-censussen van 1992 en 2001 geven dit ook als nihil aan.

Percentages eenpersoonshuishoudens zonder kinderen

	Census 1992	Census 2001
Lagun	18,1%	23,0%
Curaçao	15,7%	20,7%

Percentages eenpersoonshuishoudens met kinderen jonger dan 18 jaar

	Census 1992	Census 2001
Lagun	0,0%	0,0%
Curaçao	10,5%	7,8%

Het percentage meergezinshuishoudens in Lagun is teruggelopen van 15,2% in 1992 naar 10,3% in 2001. Dit heeft waarschijnlijk ook te maken met de grote trek naar Nederland en elders in het buitenland in de periode tussen 1990 en 2000. Het gemiddelde voor Curaçao in die periode was duidelijk lager, respectievelijk 9.6% (1992) en 8.0% (2001).

4.2. Inkomensverdeling

Het gemiddelde inkomen per werkende in Lagun was f. 1647,= volgens Census 2001. Hiermee lag deze zone f. 999,= (circa 38%) beneden het gemiddelde van f. 2646,= voor Curaçao. Ook voor wat betreft het gemiddelde geïnfleerde inkomen per werkende over de periode 1992-2001, scoort Lagun substantieel lager met een totaal van f. 1710,= tegen een gemiddelde van f. 2273,= voor geheel Curaçao.

Het gemiddelde huishoudinkomen in Lagun was f. 2396,= in 2001 tegenover een landgemiddelde van f. 3701,=. Ook hierbij is dus sprake van een substantiële discrepantie van f. 1309,= in het nadeel van de zone Lagun. Daar tegenover stond echter een relatief lage percentage onderstandtrekkers van 5% . Het gemiddelde voor Curaçao was 8,2%.

Van de andere kant dient te worden meegenomen het negatieve effect van de (relatief) hoge waarde van 'Economische Afhankelijken' (jongeren onder de 15 jaar die nog niet werken en ouderen boven 65 jaar die niet meer aan het arbeidproces deelnemen).

De waarde van de economisch afhankelijke bevolking is de verhouding tussen het aantal niet werkenden en het totaal aantal werkenden, vermenigvuldigd met 100. Een waarde groter dan 100 betekent een kleiner aantal werkenden ten opzichte van het aantal niet werkenden. De waarde van Economische Afhankelijken voor Lagun was 201 en voor Curaçao 182 in 2001.

In 2008 stelde de Overheid een armoedegrens van f. 2.195,= vast voor een gezin bestaande uit vier personen voor wat betreft het maandelijkse huishoudinkomen. Met een gemiddelde huishoudinkomen van f. 2396,= in 2001, lag Lagun vrij dicht bij deze grens.

4.3. Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau (d.i. 'het aantal mensen met een hogere opleiding voor ieder 100 personen met een gevolgde lage opleiding) van de mensen op Curaçao, stijgt geleidelijk. Dit is ook van toepassing voor de Lagun. Zoals blijkt uit onderstaand grafiek blijven de cijfers voor Lagun echter ver beneden de gemiddelden voor Curaçao.

Opleidingsniveau Lagun

	Census 1992	Census 2001
Lagun	9,7%	17,5%
Curaçao	23,1%	38,3%

Feit is dat de meeste ouderen de basisschool hebben afgerond. Voor wat betreft het Voortgezet Onderwijs ligt dit echter heel wat anders. Een groot gedeelte heeft namelijk geen verdere studie kunnen volgen of kunnen afronden. De redenen hiervoor zijn steeds dezelfde voor de meeste districten ver buiten de stad: Sociaaleconomische- en familieomstandigheden, in het huwelijk treden, zwangerschap, transportcomplicaties en andere persoonlijke omstandigheden. Uiteraard is er sprake van een percentage dat dit onderwijsniveau niet kan volgen.

Alfabetisme

Het percentage analfabetisme in Lagun is heel laag. De CBS-census noteert een percentage van 0,5% voor Lagun in 2001. In 1992 was dat 2,2%. Deze ontwikkeling is uiterst positief te noemen in tegenstelling tot een groot deel van de andere zones. Het gemiddelde voor

Curaçao was respectievelijk 3.9% in 1992 en 3.6% in 2001. Respondenten en wijkvertegenwoordigers menen dat het analfabetisme momenteel op nul staat in hun Zone.

4.4. Arbeidsparticipatie

Het 'werkloosheidspercentage' voor Lagun groeide in de periode 1992-2001 met 1,8% en lag in 2001 op 21,4%. Dit is beduidend hoger dan het gemiddelde van 15,8% voor Curaçao. In 2006 berekende de AKO (Arbeidskrachten Onderzoek) een gemiddeld werkloosheidspercentage van 14,7% voor Curaçao. Een uiterst lichte teruggang van 0,3% dus, die waarschijnlijk niet van invloed is geweest op de situatie in Lagun.

Buurtmonitor 2007 komt tot een gemiddeld werkloosheidspercentage van 19,9% voor 12 door haar bestudeerde sociaaleconomisch minder bedeelde wijken, zogeheten aandachtswijken. Het percentage van 21,4% voor Lagun in 2001, lag zelfs hoger met een saldo van 1,5%.

Voor wat betreft de jeugdwerkloosheid zijn geen cijfers voor 2001 beschikbaar. De laatste cijfers zijn van de CBS-census van 1992, die een totaal van 38,0% geven voor Lagun. De gemiddelden voor Curaçao waren in 1992 en 2001 respectievelijk 32,8% en 33,7%. Feit is dat de jeugdwerkloosheid op Curaçao, over de hele linie een stijging aangeeft. Met grote waarschijnlijkheid is dit ook het geval geweest voor Lagun.

Volgens onderzoekscijfers van de AKO heeft de economische situatie van het land Curaçao de laatste jaren een positieve ontwikkeling meegemaakt. Dit blijkt o.a. uit de landsgemiddelden voor werkloosheid, die een duidelijke daling tonen en nu op 10,3% voor 2008 en 9,7% voor 2009 liggen. Of dit van enige invloed is geweest op de werkloosheid in Lagun, dient nog uit de cijfers van Census 2011 te blijken. Volgens de bewoners is dit niet het geval geweest.

De laatste jaren is een aantal kleine Ressorts gebouwd in Lagun. Deze ontwikkeling schijnt voor wat betreft de werkloosheid enige verlichting te hebben gebracht. De Bahia Apartments & Diving bijvoorbeeld heeft momenteel een 12-tal werknemers van Lagun in dienst. Een toe te juichen realiteit.

Bahia Apartments te Lagun.

4.5 Tienermoederschap

De (negatieve) gevolgen van het tienermoederschap (meisjes tussen 15 en 19 jaar), reiken verder dan in eerste instantie zou lijken. In de meeste gevallen namelijk, leidt dit tot een blokkade in de verdere ontwikkeling van de (te) jonge moeder; niet slechts op onderwijs, maar ook op sociaal-cultureel gebied. De psychologische gevolgen hierbij dienen ook niet onderschat te worden. Het tienermoederschap impliceert namelijk een uiterst radicale omwenteling in het bestaan (ontwikkelingsfase) van de jonge moeder. In feite wordt zij plotseling uit haar natuurlijke ontwikkelings- en belevingswereld weggerukt. De negatieve gevolgen hierbij zullen zich in de toekomst openbaren, vooral voor wat betreft haar sociale- en sociaaleconomische situatie. Uiteraard werkt dit door ten nadele van de gemeenschap.

Lagun kent dit probleem echter niet. Census 1992 noteert namelijk 0,0% tienermoeders voor de Zone. Voor 2001 zijn geen cijfers beschikbaar, hoewel plaatselijke Wijkleiders en andere respondenten opmerken niet op de hoogte te zijn van enig geval van tienermoederschap. In uiterst kleine gemeenschappen als Lagun, zijn soortgelijke informatie in hoge mate betrouwbaar.

5. Sociale participatie

De maatschappelijke participatie is één van de thema's die in de buurtmonitor gebruikt wordt om het leven in de wijken te meten. Hierbij gaat het om participatie aan onderwijs, deelname aan sport en cultuur, vrijetijdsbesteding (hobby's e.d.) het uitgaansleven en het vrijwilligerswerk.

5.1. Onderwijs (Schoolparticipatie)

De zone Lagun heeft zelf nooit over een school kunnen beschikken vanwege de kleinschaligheid ervan. De kinderen gingen sinds oudsher op Westpunt naar school, een enkeling ging naar Soto en Barber. Echter, sinds de sluiting van de St. Petruschool op Westpunt in 2002, werden de leerlingen van Overheidszijde verdeeld over scholen op Barber en Soto. Een klein aantal ging door toedoen van de ouders verderop richting stad naar school. Het overgrote deel jongeren bezoekt de scholengemeenschap VSBO/AGO Joseph Civilis op Barber. Deze scholengemeenschap is het resultaat van de fusering van een vroegere LTS, een Huishoudschool en een Mavo-school.

De schoolparticipatie onder kinderen van 6 t/m 14 jaar is de laatste jaren erg hoog op Curaçao. Dit geldt ook voor de zone Lagun. Een en ander wordt bevestigd door meerdere respondenten van Lagun. Hierbij wordt opgemerkt dat alle kinderen in zone Lagun naar school gaan. In de uiterst kleinschalige Lagun is dit gemakkelijk te controleren. Tijdens het veldonderzoek in Bándabou is gesproken met twee Hoofden van school, één wvd. Hoofd en verschillende leerkrachten. Schoolparticipatie bij 15-19 jarigen echter valt duidelijk tegen; In 2001 was dit slechts 62,5% tegenover een gemiddelde van 81,5% voor Curaçao.

Het zittenblijversprobleem (13-14-15 jarigen in het basisonderwijs) is groot te noemen. Sinds jaren '90 leek dit probleem min of meer te verminderen. In 2001 was het gemiddelde voor Curacao 19,2%. In het geval van Bándabou liggen deze gemiddelden substantieel hoger. Voor wat betreft Lagun zijn geen censuscijfers beschikbaar. (Omstandigheden in acht genomen kan echter) Uit beschikbaar vergelijkingsmateriaal van de situatie in de zones Westpunt (35,3%), Soto (27,5%) en Lelienberg (34,1%), kan met de nodige reserve geconcludeerd worden dat het zittenblijversprobleem ook in Lagun acuut is.

Ook de drop-outcijfers voor 2001 zijn niet beschikbaar. Voor 1992 noemt de CBS-census een percentage van 23,5% voor Lagun. Feit is dat voor zowel Soto als Westpunt een toename aan 'drop-outs' van circa 13% te constateren is in de periode 1992-2001. Uitgaande hiervan kan worden aangenomen dat ook voor Lagun een zekere graad van verhoging van het drop-outpercentage heeft plaatsgevonden. In ieder geval zeker geen verlaging.

Genoemde, niet met concrete cijfers ondersteunde conclusie, krijgt een meer officiële status door de opmerking van direct betrokkenen in het onderwijsveld in Bándabou, dat de leerlingen van Lagun het momenteel zeker niet veel beter doen dan die van Soto (56,1% drop-outs) en Westpunt (44,4% drop-outs). Binnen het onderwijsveld wijst men toch wel

op de vrij lage graad van betrokkenheid van de kant van de ouders voor wat betreft de leerprestaties van hun kinderen. Ouderavonden worden niet goed bezocht, evenmin door de school georganiseerde cursussen 'Informatie en Sociale Vorming', terwijl het toezien dat de kinderen hun huiswerk maken ook te wensen overlaat. Een enigszins verzachtende argument hierbij is volgens genoemde informanten het feit, dat wegens omstandigheden in meerdere gevallen beide ouders buitenshuis moeten werken.

Aandeel 13-14-15 jarigen in het Basisonderwijs (Zittenblijversproblematiek)

	Census 1992	Census 2001
Lagun	--	--
Totaal Curaçao	26,2%	19,2%

In het algemeen kan gesteld worden dat de schoolparticipatie van 15 t/m 19 jarigen over geheel Curaçao minder is, doch al sinds jaren een stijgend tendens toont. Voor Lagun geldt echter een ontwikkeling in tegengestelde richting. Was het percentage participierenden 80,0% in 1992, in 2001 viel dit terug tot 62,5%. Hiermee lag Lagun ruim onder het gemiddelde van 81,5% voor Curaçao in 2001. De resultaten op Voortgezetniveau liggen echter beter. De prestaties van de weinige leerlingen uit Lagun zijn redelijk te noemen volgens insiders.

Aandeel 15t/m 19 jarigen in Voortgezetonderwijs

	Census 1992	Census 2001
Lagun	80,0%	62,5%
Totaal Curaçao	72,5%	81,5%

5.2. Sport en culturele activiteiten

Feit is dat (continue) deelname aan sport- en culturele activiteiten, bijdraagt tot de persoonlijkheidsverheffing van in het bijzonder het kind en de jongere in vorming, middels het opdoen van o.a. waardevolle karaktereigenschappen. In dit licht bekeken zijn zij als actievorm van groot belang als onderdeel van een volksopvoedingsplan bij de wijkaanpak.

Sportactiviteiten

De meest populaire sportactiviteiten zijn o.a.: Voetbal, baseball, volleybal, basketball, softbal, atletiek, boksen, wielrennen, wandelen, vissen, zwemmen en toeschouwer bij sportevenementen. Lagun kent vrijwel geen sportbeleving. Er is wel een voetbalveld, maar die is officieel afgekeurd en in verval geraakt, overwoekerd door wildgroei. Jongeren van Lagun hebben contact met die van Westpunt en voetballen regelmatig samen. Met weemoed denkt men terug aan de negentiger jaren, toen de plaatselijke voetbalclub de

‘Lagun Stars’ tot de hoogste regionen van de voetbalcompetitie van Curaçao was doorgedrongen. De exodus naar Nederland in de jaren negentig maakte hier een radicaal en pijnlijk einde aan. Baseball, softbal en volleybal komen in het geheel niet aan de orde. Sporadisch organiseren kinderen op spontane wijze een voetbalwedstrijd, soms ook een wedstrijd hardlopen. Andere vormen van sport van individuele aard die op Lagun beoefend worden zijn zwemmen en vissen vanaf de rotsen.

Culturele Activiteiten

Culturele activiteiten komen op Lagun vrijwel niet voor; evenmin cursussen van vormende aard en activiteiten op het gebied van de handvaardigheid, e.d. Lagun kent ook geen ‘Dia di Lagun’ zoals het overgrote deel van de wijken op het eiland, hoewel de ‘Fundashon Pro Barrio Lagun’ momenteel met de gedachten speelt om activiteiten in deze richting te gaan ontplooiën. Een pluspunt is het bestaan van een brassband genaamd ‘The Pink Panthers’. Een 12-tal jongens trainen met regelmaat, doch krijgen weinig kans tot optreden.

Eén van de meerdere redenen voor dit tekort aan actie op sociaal-cultureel gebied in Lagun, is het niet beschikken over een adequate ruimte voor activiteiten op het betrokken gebied. Er is wel een zogeheten ‘Sentro Recreativo Lagun’ bij de baai, maar die is de laatste drie jaar hermetisch afgegrensd en vervallen geraakt. Respondenten geven als reden hiervoor aan: “Touwtrekkerij binnen de Overheid om redenen die voor de mensen van Lagun compleet onbegrijpelijk zijn. “Het is een trieste zaak, dagelijks geconfronteerd te zijn met de deplorabele toestand waarin dit gebouw zich momenteel bevindt”, merkt Mw. Zidia Sluis van de Fundashon Pro Barrio Lagun op. Daarnaast speelt het ontbreken van elke vorm van professionele steun, benodigde fondsen en materiaal, een determinerende rol hierbij.

*Beeld van de vervallen
‘Sentro Recreativo Lagun’.*

5.3. Vrijtijdsbesteding

Vrijtijdsbesteding is in eerste instantie een ontspanningsactie. In dit kader heeft het een positieve invloed op de dagelijkse intermenselijke relatie en heeft het een positief effect op het nakomen van de dagelijkse verantwoordelijkheden die het bestaan de mens oplegt.

Vrijtijdsbesteding omvat zowel sport als culturele activiteiten. In het voorgaande is reeds over deze twee onderwerpen uitgeweid. Het culturele aspect, als onderdeel van de 'vrijtijdsbesteding' heeft echter meer de karakter van een hobby. De meest voorkomende vormen van hobby's op wijkniveau op Curaçao zijn: Het luisteren naar muziek, dansen, kijken naar de televisie, luisteren naar de radio, occasioneel bezoeken van clubfeesten, vissen, zwemmen, bezoeken snacks, dominospelen, kaarten, dammen, computer en internet gebruik, lezen en handvaardigheid.

Met uitzondering van lezen en handvaardigheid, wordt het merendeel van genoemde hobbyvormen bedreven in Lagun. De ene in veel mindere mate dan de andere. Noemenswaardig is het feit dat de laatste jaren het bedrijven van een lichte vorm van tuinbouw en veeteelt als tijdverdrijf, steeds meer in zwang komt in Lagun en geheel Bándabou. Noemenswaardig is het feit dat veel buitenlanders en mensen uit andere zones naar Lagun en Kenepa komen voor recreatie en het beoefenen van watersport.

5.4. Uitgaansleven

De oudere generatie in Lagun neemt weinig deel aan het uitgaansleven. Men beperkt zich tot het van tijd tot tijd occasioneel bezoeken van kennissen, vrienden en de wijksnack, waar men van gedachten wisselt en een borreltje neemt. De jongere generatie geeft aan occasioneel deel te nemen aan het uitgaansleven, middels het bezoeken van bars en clubfeesten buiten de eigen zone. Dit echter in beperkte vorm vanwege o.a. vervoerscomplicaties, financiële redenen en de groeiende criminaliteit op Curaçao.

In Lagun zelf zijn geen uitgaansmogelijkheden. De enige (sociale) ontmoetingsplaatsen zijn een afdak voor een kleine Toko/Snack ('Toko Kònòshi') en een Chinese Snack (Bon-biní), waar men domino speelt, kaart en een biertje drinkt.

De befaamde 'Toko Kònòshi'

Chinese Snack 'Bon Bini'

5.5. Vrijwilligerswerk

Het vrijwilligerswerk in Lagun heeft betere tijden gekend, met name in de jaren negentig. Momenteel is het vrijwel nihil. De enige organisatie die het nog blijft proberen is de 'Fundashon Pro Barrio Lagun', die zich echter geconfronteerd ziet met onoverkomelijke complicaties: Geen sociaal-culturele ontmoetings plaats, geen fondsen en materiaal, geen professionele hulp. Elk verzoek om steun aan officiële Instituten, Sociaal-culturele Fondsen en Financieringsinstituten van de laatste jaren is afgewezen. Even pijnlijk is echter het chronisch tekort aan initiatiefzin en pro-activiteit in de eigen Zone. Uiteraard heb je daar de activiteiten in landhuis Kenepa zoals o.a. de Museo Tula. Deze activiteiten vallen echter buiten het actieveld van de bewoners van de zone.

De Fundashon Pro Barrio Lagun is aangesloten bij de Plataforma Banda Bou, het sociaal-culturele overkoepelend orgaan van Bándabou die een 43-tal Stichtingen onder haar vleugels heeft, verspreid over geheel Bándabou. Daarnaast heeft dit Instituut een soort strategische overeenkomst met circa 30 andere instituten op Bándabou, waaronder o.a. Parochies, de Politiekorps, scholen en anderen.

Ook de Plataforma Banda Bou heeft echter haar problemen, die zich in het bijzonder manifesteren op het gebied van de nodige fondsen, professionele mankracht en een behoorlijke huisvesting. Gesproken kan worden van een uiterst acute nood.

6. Leefbaarheid

In de Buurtmonitor 2007 wordt ‘Leefbaarheid’ als volgt geformuleerd: “De door bewoners ervaren kwaliteit met betrekking tot het wonen, welke bepaald wordt door de aanwezige infrastructuur, het aanzicht van de woonomgeving alsook het gedrag van de omwonenden en anderen die in de woonomgeving verkeren. Hierbij kan men streven naar een schone en veilige, maar ook het investeren in de sociale samenhang en de aanwezigheid van de nodige voorzieningen”. Wij houden ons aan deze uitgangsgedachte.

6.1 Leefklimaat en Sociale Integraliteit

Zoals in het voorgaande reeds opgemerkt, met name in paragraaf ‘Land van Oorsprong’, was de Zone Lagun in 2001 een van de zones met het laagste percentage allochtonen (in het buitenland geboren). Algemeen is bekend dat deze realiteit de sociale integraliteit/sociale cohesie (samenhang en sociale relatie tussen mensen in een gemeenschap) en het heersende leefklimaat (de sfeer en het geheel van omstandigheden waarin de mens leeft) ten goede komt. Het vermindert namelijk de kans op sociaal-culturele clashes omdat er sprake is van een meer homogene culturele gerichtheid die een voedingsbodem vormt die bevorderend is voor het saamhorigheidsgevoel en vertrouwen in de ander.

Feit is echter dat de laatste decennia een klein aantal buitenlanders (Chinezen, Dominicanen en Europese Nederlanders) zich in Lagun heeft gevestigd. Men leeft momenteel echter vreedig en gelukkig onder elkaar.

Gezegd kan worden dat het subjectieve oordeel over de sfeer en de beleving van de sociale integraliteit in Lagun positief is, voor wat betreft het gedrag van anderen. Ruim 85% van de ondervraagden is van mening dat er in Lagun nog een sfeer van respect, vriendelijkheid, behulpzaamheid en tolerantie heerst. Burenruzies en geluidsoverlast komen bijvoorbeeld vrijwel niet voor.

Een nog voelbare ‘grootfamilietraditie’ draagt bij tot de instandhouding van deze positieve situatie. Echter is men (vooral de ouderen) in het algemeen van mening dat het dagelijkse contact tussen de mensen veel minder is dan vroeger. “Wij drijven langzaam uit elkaar en dat is te betreuren”, merkt de wijkvertegenwoordiger op. De jongeren hebben geen mening hierover aangezien zij geen vergelijkingsmateriaal tot hun beschikking hebben.

6.2. Sociaal Kapitaal

Met ‘Sociaal kapitaal’ wordt aangeduid de sociale netwerken en de wederkerigheid van contacten tussen mensen (vrienden, burens maar ook vreemden) alsook het onderlinge vertrouwen dat daaruit voortvloeit.

Een van de basisaspecten van ‘sociaal kapitaal’ is derhalve het ‘vertrouwen’ in de mensen in je omgeving. De mate van vertrouwen is o.a. belangrijk voor de capaciteit van een collectiviteit om aan de verbetering van hun eigen leef- en woonklimaat te werken.

Mate van vertrouwen

Als indicatoren voor dit vertrouwen zijn 4 verschillende ‘soorten’ vertrouwen in de buurtmonitor gemeten, die hierbij volgen:

- a. graad van vertrouwen in ‘voor het individu belangrijke’ anderen, d.w.z. vertrouwen in mensen zoals je naaste buren, je huisarts en je collega’s.
- b. graad van vertrouwen in ‘willekeurige anderen’, d.w.z. vertrouwen in bijvoorbeeld willekeurige jongelui of ouderen in je omgeving.
- c. graad van vertrouwen in ‘vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties’ die actief zijn in je omgeving, zoals de wijkleiders, politici, religieuze leiders of een politieagent in de wijk.
- d. graad van algehele vertrouwen in anderen, d.w.z. de mate van vertrouwen in al de eerder genoemde categorieën van mensen in de omgeving van de respondent.

Feit is dat in Lagun de mensen, evenals overal ter wereld, momenteel langzaam uit elkaar aan het groeien zijn. Van de andere kant bestaat er een goede menselijke relatie binnen de wijk(en). Hierbij dient te worden meegenomen het feit dat criminaliteit (in al zijn vormen) vrijwel niet voorkomt in Lagun. Dit komt het ‘Sociale Vertrouwen’ uiteraard ten goede, een realiteit die versterkt wordt door de kleinschaligheid van de Zone in relatie tot de sociale controle die hieruit voortvloeit. In dit kader bestaat er volgens vooraanstaande informanten, een sociaal netwerk, dat het contact tussen buren, vrienden en familieleden waarborgt. Onderstaand percentageoverzicht is gebaseerd op de meningen van genoemde respondenten.

De hier gepresenteerde percentages geven steeds aan het aandeel van hoofden van huishoudens die vertrouwen hebben in de verschillende categorieën van andere mensen in hun omgeving.

Aspecten van Sociaal Kapitaal Lagun

	%	%	%	%
	Vertrouwen in “voor individu belangrijke anderen”	Vertrouwen in “willekeurige anderen”	Vertrouwen in vertegenwoordigers van maatschappelijke Instituties	Algehele vertrouwen in anderen
Lagun	46,9	38,4	15,7	14,7
Totaal	27,5	8,9	17,3	3,9

6.3. Huisvesting

Op Curaçao is het grootste deel van de woningvoorraad eigendomswoning. De verhouding tussen huur en eigendom hierbij is circa 1 huurwoning op 2 eigendomswoningen. Dit houdt in een percentage van 66,6% in het voordeel van de eigendomswoningen. In Lagun ligt dit percentage echter aanzienlijk hoger volgens Census 2001 geeft namelijk 96% eigendomswoningen tegen 4% huurwoningen. Volgens informanten is hier niet veel verandering in gekomen. In 2001 was er een totaal van 87 bewoonde woningen met een gemiddelde bezetting van 3,2 personen per woning in Lagun.

Aantal huurwoningen per 100 eigendomswoningen Lagun

	Census 1992	Census 2001
Lagun	4,0%	4,0%
Totaal Curaçao	44,0%	44,0%

Een ritje door Lagun en Kenepa tonen aan dat het overgrote deel van de woningen in goede staat verkeert. Dit blijkt ook uit de cijfers voor 2001 die een percentage van slechts 3,4% aangeeft voor 'woningen in slechte staat'. Dit houdt een uiterst positieve ontwikkeling in. Uiteraard heeft dit ook te maken met het feit dat het hier eigendomswoningen betreft. Per definitie worden die namelijk beter onderhouden dan huurwoningen.

Uit onderstaand tabel blijkt tevens dat bij de volkstellingen van 1992 en 2001 in Lagun, in vergelijking tot het hele Eiland, de percentages 'huizen in slechte staat' duidelijk lager liggen, terwijl er een daling in deze te constateren is tussen 1992 en 2001.

Percentages woningen in slechte staat in Lagun (objectief)

	Census 1992	Census 2001
Lagun	5,7%	3,4%
Totaal Curaçao	8,3%	5,4%

Lagun kent derhalve geen woningnood. Eerder is er sprake van een aantal leegstaande woningen van degenen die weggetrokken zijn. Verder maakt Lagun in het algemeen een schone indruk.

6.4. Infrastructuur

In Lagun zijn de meningen verdeeld voor wat betreft de aanwezige infrastructuur. Een aantal bewoners merken met een soort ‘conformistische toon’ o.a. het volgende op: “Men heeft hier eigenlijk alles wat men nodig heeft, behalve genoeg werkgelegenheid dan. De straten zijn verhard, er is genoeg straatverlichting, terwijl eenieder een dak boven zijn hoofd heeft. Niemand lijdt daadwerkelijke honger, de kinderen gaan naar school en er is geen criminaliteit. Volgens hen is de wijk veel te klein om nog meer te verwachten. Anderen zijn echter minder positief. Zij wijzen in het bijzonder op het totaal ontbreken van faciliteiten voor sport en sociaal-culturele activiteiten alsook ontspanningsmogelijkheden voor zowel jongeren als ouderen.

Feit is wel dat de plaatselijke infrastructuur niet overvloedig te noemen is. De hoofdstraat van de wijk Lagun verdient aandacht en is aan gedeeltelijke restauratie toe. Een aan de hoofdstraat parallel doodlopende weg is wel in acceptabele staat. Een tweede daaraan parallel lopende weg is echter hoog nodig aan gedeeltelijke restauratie toe.

In de wijk Kenepa is de situatie verre van beter. De weggetjes van het gedeelte genaamd ‘Seru Kurayuri’ zijn geasfalteerd en bevinden zich in acceptabele toestand. Die van het gedeelte ‘Playa Abou’ echter, bevinden zich in uiterst deplorabele toestand. In feite zijn die nooit geasfalteerd maar bedekt met een laagje asfalt vermengd met grind. Deze weggetjes vertonen een groot aantal gaten en kuilen. Hieraan dient snel iets gedaan te worden. De straatverlichting in de Zone lijkt voldoende, met uitzondering van die van het gedeelte ‘Playa Abou’. Het onderhoud in deze laat echter veel te wensen over. Zowel in Lagun als Kenepa doet een opvallend aantal straatlantaarns het niet, terwijl men lang moet wachten voordat hieraan iets wordt gedaan.

Zoals eerder opgemerkt beschikt de Zone over slechts een kleine Toko/Snack en één Chinese Snack. Uitgaansmogelijkheden en winkels zijn er niet. Inkopen worden in Barber, Soto, Tera Kòra en verder richting stad gedaan.

Zoals in het voorgaande opgemerkt beschikt Lagun niet over een Buurtcentrum, enige vorm van infrastructuur voor sportactiviteiten of onderwijsvoorziening en andere hieraan verbonden faciliteiten zoals o.a. naschoolse opvang, huiswerkbegeleiding en crèches.

Verder is de laatste jaren voor wat betreft de fysieke infrastructuur, een aantal resorts, een duikschool en een groot aantal weekendhuizen gebouwd over de hele lengte van de zeekant in Lagun. Een aantal hiervan, die soms riant vormen aannemen, dienen zelfs als woning voor de eigenaars. Het gevolg hiervan is dat de wijkbewoners momenteel slechts via de aanwezige baai (Playa Lagun) toegang tot de zee hebben.

Gelijk in Westpunt, hoewel in mindere mate, klagen ook hier de bewoners, in het bijzonder de vissers: “Het vissen vanaf de rotsen en het langs de kust uitkijken naar grote scholen masbangu’s voor de grote netvisserij, is niet meer mogelijk. Het milieu wordt geweld aangedaan doordat de weekendhuizen hun vuil en sanitaire afval in zee deponeren, met alle gevolgen van dien”.

Riante weekendhuis te Lagun

6.5. Transport

Het publieke transport laat te wensen over in de Zone Lagun. Er rijden geen kleine bussen op Kenepa en Lagun, terwijl volgens de bewoners de grote bussen met een te lage frequentie de wijk aandoen. Tevens is men van mening dat de vertrektijden te veel schommelen.

Positief is het feit dat een aantal weken terug de vertrektijd van de eerste bus terugschoven is naar 5.30u a.m. Dit maakt het namelijk (eindelijk) mogelijk om met de bus naar het werk te gaan. De tweede bus vertrekt om 7.30u a.m.

Voor wat betreft de lage frequentie waarmee de grote bussen Lagun aandoen, ziet men - net als in Westpunt - als oplossing, dat er kleinere bussen worden ingezet, die echter met een hogere frequentie rijden.

Echter heeft ook de zone Lagun te maken met het structurele verkeersprobleem waaronder geheel Bándabou gebukt gaat. Namelijk het feit dat de weg naar Bándabou niet meer in staat is de grote vloed auto's richting stad te verwerken in de eerste morgenuren. Reeds vanaf Krakeel vormen zich enorme files, waardoor men ruim vóór zessen moet vertrekken om op tijd te zijn op het werk in de stad of omgeving.

6.6. Veiligheid in Lagun

Bij vormen van onveiligheid op wijkniveau wordt gedacht aan zaken als overlast van omwonenden, van groepen jongeren (hangjongeren), maar ook criminaliteit en vandalisme, verkeersoverlast, overlast door drugsgebruikers, verichting en donkere gebieden in de wijken. Ook situaties waar dreiging van uitgaan kunnen een gevoel van onveiligheid bij wijkbewoners teweeg brengen. Bijvoorbeeld op straat lastig gevallen worden.

De zone Lagun kent vrijwel geen criminaliteit. Occasioneel kan er sprake zijn van 'kleine diefstallen' bij de baai. Het betreft hierbij echter uitzonderingsgevallen, terwijl men niet eens met zekerheid kan vaststellen of die door mensen van Lagun zelf zijn gepleegd. Verder komt in de Zone geen vandalisme, geen overlast van jongeren, drugsverslaafden of burenoverlast voor.

De wijk wordt dan ook door het overgrote deel van de bewoners als veilig beschouwd. Zeer waarschijnlijk heeft dit te maken met de kleinschaligheid van het dorp, waardoor eenieder elkaar kent. Zoals eerder opgemerkt is de nog aanwezige sociale controle en het feit dat volgens een aantal respondenten in Lagun, de opvoedingsvorm van vroeger nog wordt toegepast, mede debet aan. De mensen waarschuwen elkaar en letten op wanneer de ander niet thuis is. Een en ander in acht genomen, hebben de bewoners van Lagun geen klachten over de politie. Echter is men wel van mening dat de politie meer zichtbaar moet zijn in de wijk.

6.7. Gezondheid; een gezonde wijk

Gezondheidsverschillen hebben volgens de literatuur te maken met de socio-economische positie van mensen, met hun gezondheidscultuur, hun huisvestingssituatie, hun opleidingsniveau en met het wel of niet hebben van werk. Een uiterst belangrijk aspect hierbij is ook hun cultureel niveau, dat bepaald wordt door de status van hun normenpakket. Deze verschillende factoren beïnvloeden elkaar, terwijl het wetenschappelijk moeilijk te bewijzen is welke invloedsfactoren het meest van belang zijn door de ingewikkelde samenhang.

Het merendeel van de respondenten in Lagun zijn van mening dat hun Zone als een gezonde wijk beschouwd kan worden. Zij kennen niet veel mensen die ziek zijn, terwijl zij geen ‘junk-food’ eten zoals de mensen in de stadsdistricten. Hierbij dient te worden opgeteld het feit dat algemeen bekend is dat landelijke omgevingen zoals de zone Lagun geen psychische ‘leefsferen’ creëren die schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid. Tevens heeft de nodige navraag uitgewezen, dat het gebruik van geneeskrachtige planten, hoewel minder dan vroeger, nog steeds voorkomt in Lagun. Volgens deskundigen duidt dit op een positieve gezondheidscultuur.

Het geven van een betrouwbare mening over het onderwerp ‘Gezondheid’, vereist echter de beschikking over cijfers afkomstig van officiële instituten op het betrokken gebied. In dit kader vereist een en ander nader onderzoek.

De ‘gezonde wijken’ benadering is gebaseerd op de uitgaansgedachte, dat actieve deelname van de mensen, bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en aan het versterken van beoordeling- en beslissingvermogens, die op hun beurt weer de intermenselijke relatie positief beïnvloeden.

Voor wat betreft de zone Lagun dient te worden opgemerkt, dat de ‘actieve deelname’ aan o.a. sociaal-culturele en sportactiviteiten vanwege omstandigheden, beneden de maat ligt. Van de andere kant heerst er een natuurlijke en functionele socialiteitzin, die de sociale norm per definitie positief beïnvloedt.

7. Sociale Kaart; voorzieningen in Lagun

Voor wat betreft de ‘Sociale Kaart’, wordt meestal gekeken naar een beschrijving van de voorzieningen op wijkniveau en de voorzieningen die de wijk met andere wijken moet delen. Een en ander omvat meestal de aanwezigheid van de volgende voorzieningen of faciliteiten: Medisch Centrum/ huisarts, apotheek, ouderenvoorzieningen, buurtcentrum, sportfaciliteiten, voorzieningen voor jongeren, bibliotheek, wijkverenigingen, scholen, winkelveorzieningen, transport en kerken.

Voorop dient te worden gesteld dat de zone Lagun evenals de zone Westpunt alle opgesomde faciliteiten met andere wijken moet delen.

7.1. Voorzieningen en Faciliteiten

- *Ministerie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn*
Voor de diensten van het ‘Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn’, inclusief sommige ouderenactiviteiten en de Thuiszorg, is Westpunt aangewezen op het wijkkantoor te Dokterstuin, gevestigd naast het landhuis te Dokterstuin. De vestigingsmanager is Mw. Concesa Martinez. Tel: 864-3301 / 864.0256. Fax: 864.3304.
- *Medisch Centrum/Huisarts*
Lagun is ingedeeld bij zowel de Dokterskamer Soto als de Sentro Mediko Barber. De dienstdoende arts op Soto is dr. Lucacius; Tel: 864.1690. Fax: 864.1790. De huisartsen die op Barber dienst doen zijn: dr. Sommers, dr. Tweed en dr. Cummins. Tel: 864.3336. Even als de andere Zones rondom Barber, is Lagun aangewezen op de diensten van Botika Bándabou te Barber.
- *Buurtcentrum:*
Lagun beschikt niet over een Buurtcentrum, noch over sportfaciliteiten of enige vorm van voorzieningen voor jongeren en ouderen;
- *Bibliotheek:*
Sinds de sluiting van de bibliotheek in Barber, was Lagun aangewezen op de Bibliobus (Bùs di Buki) van de Openbare Bibliotheek. Twee jaar geleden echter is hieraan een einde gekomen. De reden hiervoor was volgens de Openbare Bibliotheek, een tekort aan interesse.
- *Scholen:*
Lagun heeft nooit enige vorm van onderwijsinstituut gekend. Tot 2002 gingen de kinderen in Westpunt naar school. Daarna in Soto, Barber en Tera Kòra. Ook het Voortgezet Onderwijs wordt in Barber gevolgd.

-
- *Wijkverenigingen:*
Lagun is momenteel één wijkvereniging rijk, namelijk de Fundashon Pro Bario Lagun. De contactpersonen zijn: Mw. Zenata Sluis (Tel: 510.6746/ 864.3909 en Mw. Zidia Sluis (Tel: 523.0891/864.3909).
 - *Winkelvoorzieningen:*
De zone Lagun heeft de beschikking over slechts één kleine Toko/Snack, waar men in beperkte mate etenswaren en huishoudelijke artikelen kan kopen en één Chinese snack. Winkels zijn er niet.
 - *Transport:*
Voor transport wordt in Lagun gebruik gemaakt van het publieke transport en personenwagens. Kleine Bussen rijden niet op Lagun.
 - *Kerken:*
In 1965 is de eerste Rooms Katholieke Kerk in Lagun, de San Juan Kapel in gebruik genomen. De drijfkracht achter de bouw van dit kerkje, dat onder de parochie San Pedro van Westpunt ressorteert, was Pastoor Wolters van Westpunt. Elke zondag om 8u in de morgen is er dienst.

Instituut Minsiterie Welzijnszorg

8. Wijkontwikkeling

8.1. Stand van zaken

Fysieke Infrastructuur

Over de fysieke infrastructuur van de zone Lagun is in het voorgaande (paragraaf 6.4.) voldoende uitgeweid. In feite komt het hierop neer dat de wegen urgent aan restauratie toe zijn, terwijl het onderhoud van de straatverlichting duidelijk te wensen overlaat.

Weliswaar, is er sprake van (veel) nieuwbouw in de wijk Lagun. Een en ander echter niet daadwerkelijk ten goede van de bewoners, met uitzondering van een aantal werkplaatsen dan. Het betreft hierbij namelijk weekendhuizen of woonhuizen van mensen van andere zones of buitenlanders die soms een bewoner van Lagun als dienstmeisje in dienst neemt.

Zone Lagun kent geen woningnood. De huizen, meestal eigendomswoningen, zijn in goede tot acceptabele staat. De huizen en erven in de wijk Kenepa geven een meer landelijke pittoreske en behoeftige indruk. Zoals meerdere malen opgemerkt beschikt de Zone niet over een buurthuis of sportfaciliteiten.

Sociaal-culturele activiteiten met vormende waarde

Feit is dat momenteel een duidelijke stagnatie te constateren is voor wat betreft het sociaal-culturele ontwikkelingsproces in Lagun, hetgeen de wijkontwikkeling in meer opvoedkundige en educatieve zin, uiteraard niet ten goede komt. De redenen hiervoor zijn in het voorgaande uittentreuren beschreven.

8.2. Wensen en Behoeften

Er bestaat een wezenlijk verschil tussen de begrippen Wensen en Behoeften. In het kader van het onderhavige onderwerp, zal in het navolgende een uiterst summiere uiteenzetting worden gegeven van beide begrippen, hetgeen van invloed zal zijn bij de invulling van de verschillende punten die respectievelijk onder beide begrippen vallen.

Begrip 'Wensen': Een bewust verlangen naar al of niet te verkrijgen, te verwezenlijken of te verbeteren zaken (online encyclopedie).

Begrip 'Behoeften': De som van sociale, socio-economische, fysieke en psychologische elementen die voor het welzijn, het bestaan en overleving van het individu of gemeenschap nodig zijn (online encyclopedie).

Uit bovenomschreven begrippen blijkt duidelijk dat het begrip 'Behoeft' een diepere dimensie kent. Met dien verstande dat het opstellen van een realistische lijst van 'behoeften' de beschikking over meer concrete en specifieke gegevens vereist, waarover de niet ingewijde meestal niet beschikt. In het licht van deze uitgangsgedachte nu, dient de hierna volgende verdeling bekeken te worden.

Wensen

De bewoners van de Zone Lagun formuleren hun wensen als volgt:

1. De hoofdstraat in de wijk Lagun en de weggetjes van Seru Kurayuri in de wijk Kenepa, zijn in goede staat. De andere wegen van Lagun en in het bijzonder die van Playa Abou in Kenepa, zijn in slechte staat. De wens van de bewoners is dat hieraan met de nodige urgentie iets wordt gedaan;
2. Met uitzondering van 'Playa Abou' is de straatverlichting genoeg te noemen. Voor wat betreft het onderhoud echter, wensen de bewoners dat hier snel verbetering in komt;
3. Men wenst meer mogelijkheden voor de beleving van sport- en culturele activiteiten en andere vormen van ontspanningsmogelijkheden voor jongeren en ouderen alsook de beschikking over sportleiders en opbouwwerkers, die moeten helpen het sociaal-culturele leven op gang te brengen;
4. Net als in Westpunt, voelt men ook in Lagun de grote noodzaak om een grote 'freezer' aan te schaffen voor het opslaan en conserveren van vis;
5. De beschikking over het plaatselijke Recreatiecentrum bij de baai voor het verzorgen van o.a. computerlessen, cursussen algemene vorming en cursussen op het gebied van de creatieve expressie, staat hoog in het vaandel van Lagun en de Fundashon Pro Bario Lagun;
6. Voor wat betreft het publieke transport wensen de bewoners dat dit beter word geregeld. Het voorstel hierbij is gelijk aan die van Westpunt: Kleinere bussen die met grotere frequentie Lagun/Kenepa aandoen;

Behoeften

Uit het voorgaande, zoals omschreven in het onderhavige rapport, worden de navolgende aanbevelingen gedestilleerd:

1. De socio-economische situatie van Lagun baart zorgen en verdient urgente aandacht. De werkloosheidscijfers van 2001 (paragraaf 4.4.) en de inkomensverdeling (paragraaf 4.2.) spreken duidelijke taal;
2. Ook het onderwijs verdient alle aandacht. Het zorg dragen voor de mogelijkheid tot naschoolse opvang en huiswerkbegeleiding is hierbij een eerste vereiste (paragraaf 5.1);
3. Het scheppen van de mogelijkheid tot de beleving van sport alsook culturele activiteiten en het vrijwilligerswerk, dient ook als aandachtgebied beschouwd te

worden. Dit aspect van de wijkontwikkeling is eigenlijk compleet verwaarloosd;

4. Het construeren van een (eenvoudige) park met speelruimte voor kinderen en een afdak als ontmoetingsplaats voor jongeren en ouderen naast het Recreatiecentrum, zou een welkome oplossing zijn;
5. De mogelijkheid voor het verkrijgen van informatie betreffende 'Overheidsinstellingen' in het algemeen dient gecreëerd te worden. Dit ter voorkoming van een ware 'kruisweg', wanneer de mensen soms ver buiten de eigen Zone langs officiële instanties moeten.

Algemene Opmerking

Om aan bovenomschreven Wensen en Behoeften te voldoen, is een efficiënt functionerend uitvoeringsorgaan die de algehele coördinatie verzorgt, van determinerende aard. Het overkoepelende orgaan 'Plataforma Banda Bou' is hierbij een alternatief. Dit sociaal-culturele platform heeft namelijk een 43-tal stichtingen onder haar vleugels, verspreid over geheel Bándabou. Daarnaast heeft dit instituut een vorm van strategische overeenkomst met circa 30 andere instituten op Bándabou, waaronder o.a. Parochies, de Politiekorps, scholen en anderen.

Grote Knipbaai

8.3. Profiel Zone Lagun

Profiel Lagun zone 2 oppervlakte 11.65

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Curaçao 2011	Lagun 1992	Lagun 2001	Lagun 2011
Bevolking	144097	130627		439	277	
Sexratio	111	116		108	120	
Jongeren % (0-14 jaar)	25.9	23.6		18	25	
Personen 15-65 jaar	66	65.6		76	60	
Ouderen %	8.1	10.8		6	15	
Katholieken %	81.3	80.1		90	83	
Onkerkelijken %	5.1	4.6		2.7	1.8	
Papiamentstalige Huishoudens	83.3	80.8		91	97	
Allochtonen	12.5	15.8		3.2	2.2	
Vertrekplannen	-	6.2		-	2.2	
Vertrekplan 18-24 jaar	-	16.6		-	-	
Tienermoeders	7.0	7.3		0.0	-	
Opleidingsniveau	23.1	38.3		9.7	17.0	
Schoolparticipatie 15-19 jaar	72.5	81.5		80.0	62.5	
Schoolparticipatie 0-3 jaar	35.2	42.4		22.0	18.2	
13-14-15 jaar op basisschool	26.2	19.2		-	-	
Drop out %	45.3	45.2		23.5	-	
Analfabeten %	3.9	3.6		2.2	0.5	
Schoolbussers %	11.4	12.4		77.8	81.6	
Gem. Inkomen werkende **	2273	2646		1710	1647	
Gem. huishoudinkomen **	3451	3701		3549	2396	
Werkloos %	16.9	15.8		19.6	21.4	
Jeugdwerkloosheid	32.7	33.7		38.0	-	
Langdurig werkloos	-	49.1		-	64.0	
Economische afhankelijkheid	179	182		143	201	

** Inflatie 1992-2001 = 24.6 %

Vervolg profiel Lagun zone 1 oppervlakte 13.72

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Curaçao 2011	Lagun 1992	Lagun 2001	Lagun 2011
% tijdelijke baan	26.3	20.7		39.2	23.9	
Tijdelijke baan - vaste baan ratio	35.8	26.2		64.4	31.3	
% werkgevers	7.7	9.2		3.9	5.4	
% losse jobs	10.3	7.4		16.0	7.6	
% onderstandtrekkers	6.3	8.2		5.2	5.0	
% met bus naar werk	16.8	15.4		32.6	41.3	
Groei/afname met bus naar werk	-1.4	-		8.7	-	
Aantal bewoonde woningen /km	43161	-		87	-	
Gemiddelde woonbezetting	3.5	3.0		4.2	3.2	
Oppervlakte woning	125.9	-		119.3	-	
Leegstand per 100 bewoonbare	8	-		32	-	
% slechte woningen	8.3	5.4		5.7	3.4	
Aantal huur per 100 eigendomswoning	44	44		4	4	
Gemiddelde huurprijs	364	475		-	-	
Huishoudinkomen huurders huurwoningen	3001.3	-		-	-	
Aanwezigheid score basisvoorzieningen	5.8	5.8		5.7	5.9	
Aanwezigheid score luxe voorzieningen	-	6.0		-	5.3	
% autobezit per 100 HH	102	101		111	87	
% vrouwelijke hoofd HH	34.7	39.6		26.7	39.1	
% meergezins HH	9.6	8.0		15.2	10.3	
% eenouder met kinderen < 18 jaar	10.5	7.8		-	-	
% eenpersoonshuishoudens	15.7	20.7		18.1	23.0	

Resultaten Lagun gebaseerd op Census 1992 en 2001 (e.a.)

- Drastische vermindering bevolking sinds 1992 (ruim 36%);
- Hoog percentage eigendomswoningen;
- Dalende gemiddelde huishoudgrootte tusse sinds 1992 (3,2%);
- Hoge en groeiende percentage vrouwelijk hoofd HuisHouden sinds 1992 (39,1%);
- Dalende percentage éénouder met kinderen < 18 jaar (10,3%);
- Stabiele percentage tienermoeders (0,0%);
- Groeiende eenpersoonshuishoudens (alleenstaanden) sinds 1992 (23,0%);
- Zeer hoog percentage autochtonen (op Curaçao geboren) (97,8%);
- Sterke groei sexratio sinds 1992;
- Lichte daling ontgroening' en lichte groei 'vergrijzing' sinds Census 1992;
- Lage deelname aan uitgaansleven;
- Lage doch substantiële stijging opleidingsniveau sinds Census 1992 (17%);
- Relatief hoog percentage 'dropouts';
- Laag percentage onderstandtrekkers (5,0%);
- Lage gemiddelde inkomen per werkende;
- Lage gemiddelde huishoudinkomen;

- Hoog percentage economische afhankelijkten;
- Hoge en groeiende werkloosheid sinds Census 1992; (21,4%);

Dankwoord

Het Ministerie van Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn wil hier een woord van dank uitspreken aan een ieder die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van dit buurtprofiel. De bijdrage van de wijkvertegenwoordigers zijn in deze van onschatbare waarde geweest.

In het bijzonder gaat onze dank uit naar:

De Bewoners van de Zone Lagun

Mw. Zenata Sluis

Mw. Zidia Sluis

Mw. Thea Koster

Mw. Rita Valks

Dhr. Johan Monte

Dhr. Julio Stroop

Dhr. Peter Koster

Dhr. Victor Miguel

Dhr. Henny Pisas

Dhr. George Boelbaai

Bronvermelding (Meest belangrijke)

- Parokia San Pedro: 160 año di Parokia di San Pedro
- Reda Sosial: Pobreza, Ban Atake’.
- Ursula/ Wallé SKC: Buurtmonitor 2007
- CBS Census 1992 en 2001
- CBS Huishoudens in de Nederlandse Antillen
- CBS Leefsituatie in achterstandsbuurten
- Weeber/Witteveen: o.a. Urgentieplan Buurten
- Weeber L.& I. Witteveen (1991): Futuro di Bándabou
- Rèspèt, Speransa pa un Desaroyo Propio
- Janga L: De Ontstaansgeschiedenis van onze Wijken
- De Encyclopedie van de Nederlandse Antillen
- Summiere Census Fundashon Pro Bario Lagun (2008)
- Dr. J. Hartog: Curacao in Oude Ansichten (1982)
- W. E. Renkema: Het Curaçaose Plantagebedrijf (1981)
- D. Huijgers: Landhuizen van Curaçao en Bonaire (1991)

Colofon

Buurtprofiel Lagun

Teksten:

Community Curaçao

In opdracht van:

Ministerie SOAW

Foto's:

Community Curaçao

Grafische vormgeving:

Ariadne Faries

Print/Distributie:

Ministerie SOAW

Informatie:

Ministerie SOAW

Sector Familie en Jeugd

Apna gebouw 5e verdieping

Tel: 466 93 43

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**